

بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و رضایت مندی زناشویی دانشجویان
Investigating the relationship between attachment styles and marital satisfaction among students

Hanieh Abdolrezaei Bazardehi

Master of Science in General Psychology, Islamic
Azad University, Qods Branch, Tehran, Iran.

حانیه عبدالرضائی بازاردی^۱

کارشناس ارشد روانشناسی عمومی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد
قدس، تهران، ایران.

Abstract

The main objective of the present study was to investigate the relationship between attachment styles and marital satisfaction. The method of this study is correlational. The study population consisted of 100 married individuals (50 male, 50 female) who were students. They were selected by convenience sampling method. In this study, the Adult Attachment Styles Questionnaire (RAAS) and the ENRICH Marital Satisfaction Questionnaire were used. Pearson correlation coefficient and regression analysis were used to examine the relationship between variables. The results of the study showed that the components of the attachment questionnaire are effective and significant in predicting individuals' satisfaction with marital life, and the regression coefficients show that the effect of the anxiety variable in predicting marital satisfaction is effective and significant, and the effect of the closeness and dependency variables in predicting marital satisfaction is not significant.

Keywords: Attachment styles, marital satisfaction, students.

چکیده

هدف اصلی پژوهش حاضر بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با رضایت زناشویی بود. روش این پژوهش از نوع همبستگی است. جامعه آن شامل تحقیق ۱۰۰ نفر متأهل که شامل (۵۰ مرد، ۵۰ زن) دانشجویان هستند. با روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. در این تحقیق، پرسشنامه‌های سبک‌های دلبستگی بزرگسالان (RAAS)، پرسشنامه رضایت زناشویی ENRICH مورد استفاده قرار گرفتند. برای بررسی رابطه بین متغیرها از ضریب همبستگی پیرسون و تحلیل رگرسیون استفاده شد. نتایج پژوهش نشان داد که مؤلفه‌های پرسشنامه دلبستگی در پیش بین رضایت افراد از زندگی زناشویی، مؤثر و معنی‌دار است، و ضرایب رگرسیون نشان می‌دهد که تأثیر متغیر اضطرابی در پیش بین رضایت زناشویی، مؤثر و معنی‌دار است و تأثیر متغیر نزدیکی و وابستگی در پیش بین رضایت زناشویی معنادار نیست.

واژه‌های کلیدی: سبک‌های دلبستگی، رضایت زناشویی، دانشجویان.

مقدمه

سنگ بنای تشکیل خانواده ازدواج است که می‌تواند اثرات مثبت بسیاری برای جامعه و خود افراد به دنبال داشته باشد. برای مثال تحقیقات نشان داده‌اند سلامت روانی و جسمانی افرادی که ازدواج کرده‌اند بالاتر از افرادی است که هرگز ازدواج نکرده‌اند یا طلاق گرفته‌اند. به طوری که تنش‌های روانی کمتری تجربه می‌کنند، به میزان کمتری الکل و سیگار مصرف می‌کنند (سالوادور، گاردنر و کندلر، ۲۰۲۰).

با توجه به ابعاد وجودی انسان، از جمله دارا بودن جنبه‌های فردی و اجتماعی، نتایج تحقیقاتی که ویژگی‌های گوناگون انسان را همزمان مورد مطالعه قرار دهد، به واقعیت نزدیک‌تر و نتایج آن کاربردی‌تر خواهد بود. از آنجا که نقش تجربه‌های کودکی در تعیین روابط شخصی بزرگسال^۱، رفتارهای سالم و سلامت روانی از موضوعات مورد توجه پژوهش‌های مربوط به دلبستگی بوده است. متخصصان بهداشت روانی معتقدند کودکی از بهداشت روانی برخوردار است که: اغلب اوقات شاد است، با سایر افراد روابطی مثبت و با دوام برقرار می‌سازد، از واقعیت ادراک دقیقی دارد، قادر است برای رسیدن به هدف‌های خود افکار و اعمال خویش را هماهنگ سازد، در کارهای درسی متناسب با استعدادهایش پیشرفت کند، درباره‌ی خود احساسات خوبی داشته باشد و رفتارهای مطابق با معیارهایی باشد که از کودکان هم سن و هم جنس او انتظار می‌رود. کودک مبتلا به بیماری روانی خصوصیتی غیر از این دارد: ناشادی، اشکال در ارتباط با دیگران، نامرتبی، کم کاری، احساس بی کفایتی و بی ارزشی و رفتارهای نامناسب و احساس تنهایی نمونه خصوصیتی هستند که چنین کودکانی از آن برخوردارند (هالاها و کافمن، ترجمه جوادیان، ۱۳۹۰). به عقیده بالبی^۲ (۱۹۷۳) روانکاوانگلیسی، بسیاری از اشکال روان آزرده‌گی‌ها^۳ و اختلال‌های شخصیت^۴ نتیجه محرومیت کودک از مراقبت مادرانه و یا عدم ثبات رابطه کودک با چهره‌ی دلبستگی است. او به وضوح پیش بینی کرده‌است که مختل شدن رابطه دلبستگی با ایجاد اضطراب منتشر و بی اعتمادی در کودک منجر به اختلالات روان‌شناختی خواهد شد. بالبی می‌گوید: زمانی که انسان به دیگران اعتماد داشته باشد و نسبت به پذیرفته شدن از طرف آنان اطمینان داشته‌باشد، برای کاوش در محیط اشتیاق بیشتری نشان داده، عواطف مثبت‌تری داشته، از عزت نفس^۵ بالاتری برخوردار بوده، در حل مسئله پافشاری کرده، ابتکار و پشتکار دارد و به عبارتی از سازگاری اجتماعی و عاطفی بیشتری برخوردار است (بالبی به نقل از اسروف^۶، ۱۹۸۳). در همین مورد او تصریح می‌کند که یک پیوند دلبستگی اختصاصی و قطع نشده با یک شخص خاص، لازمه تحول سالم و غیر مرضی در فرد است و تجربه ایمنی در کودک پایه و زیر بنای کنش وری سالم روانی و ذهنی است (به نقل از مظاهری، ۱۳۷۹). در واقع سلامت تحول فرد در هر دوره، معلول عواملی است که یکی از مهمترین این عوامل در دوره حساس زندگی، ایمنی دلبستگی است. بالبی ۱۹۳۶ به اختلال‌ها و ناراحتی‌های کودکانی که در مؤسسات پرورش یافته‌اند توجه کرد. وی دریافت کودکانی که در شیرخوارگاه‌ها و مراکز مراقبت شبانه روزی بزرگ می‌شوند، عموماً به برخی از مشکلات عاطفی از جمله ناتوانی در برقراری روابط صمیمانه و دیرپا با دیگران دچار می‌شوند. به نظر بالبی این کودکان قادر به دوست داشتن نیستند، زیرا فرصت برقراری یک دلبستگی محکم را با مادر یا جانشین او در ابتدای زندگی نداشته‌اند (برخورداری و همکاران، ۱۴۰۱).

1. Interpersonal relationship

2. Bowlby

3. psychoneurosis

4. personality disorder

6. self_esteem

5. sroufe

رحیمی کلیشادی و نظامی (۱۴۰۲) نتایج نشان داد بین دو گروه زوجین دانشجو و عادی در نمرات احساس تنهایی و سبک‌های دلبستگی تفاوت معناداری وجود دارد. قابضی و همکاران (۱۳۹۶) دریافتند که دلبستگی اضطرابی، پیش‌بین مثبت و مهمی برای احساس تنهایی به شمار می‌رود. بررسی‌ها نشان داده‌اند، کودکانی که از طرف چهره دلبستگی طرد می‌شوند، احساس تنهایی^۱ شدید می‌کنند، مضطرب و عصبانی هستند، عزت نفس^۲ پایین دارند و بیشتر دچار اختلالات جسمی، پارانوئا و افسردگی^۳ می‌شوند (کوپر و همکاران، ۱۹۹۸). سبک دلبستگی یکی از عوامل شخصی است که بر همسازی و ناهمسازی زناشویی تأثیر می‌گذارد، به همین دلیل تحقیقات بسیاری درباره آن انجام شده‌است. این تحقیق به تعیین علل جدایی‌ها پس از وقوع آن‌ها نمی‌پردازد بلکه با مشخص کردن نحوه تأثیر رابطه دلبستگی با رضایت زناشویی کوشش می‌کند تا زمینه‌های روان‌شناختی را که به این رضایت‌مندی منتهی می‌شوند شناسایی کند. پژوهش‌ها ارتباط بین سبک دلبستگی و رضایت زناشویی را نشان می‌دهد (بیدیر و همکاران، ۲۰۲۰). همچنین بر خورداری و شهبازی (۱۴۰۲) نشان داد که سبک دلبستگی به صورت مستقیم رضایت زناشویی را پیش‌بینی می‌کند. مطالعات بر روی روابط بین سبک دلبستگی و رضایت زناشویی در جمعیت‌های مختلف نشان می‌دهد که دلبستگی ایمن اغلب با رضایت زناشویی ارتباط مثبت دارد (بیرمال و همکاران، ۲۰۱۸) و یک همبستگی منفی بین سبک دلبستگی ناایمن و رضایت زناشویی وجود دارد (بیدیر و همکاران، ۲۰۲۰).

با شناخت این زمینه‌ها می‌توان در سطوح مختلف مداخله کرد. میزان ازدواج‌ها با خطر بالا را کاهش داد، بر رضایت و شادکامی از ازدواج‌های موجود افزود و از بعضی ناسازگاری‌ها پیشگیری به عمل آورد و از طریق بسیاری از ناسامانی‌های خانوادگی که منجر به هدر رفتن نیروهای عظیم انسانی می‌شود جلوگیری کرد. اسمیت دریافت که بین رضایت زناشویی گروه‌های زنان و مردان تفاوتی وجود ندارد. با وجود این، فلورز ۱۹۹۱، در بررسی رضایت‌مندی زناشویی مشاهده کرد که مردان بیش از زنان، ازدواج خود را با توجه به شاخص‌های مالی، والدینی، خانواده و دوستان و شخصیت همسر خود مثبت تر گزارش کرده‌اند (اسمیت ۱۹۸۵، به نقل از بردباری، ۱۳۸۳).

ازدواج یکی از طولانی‌ترین و عمیق‌ترین ارتباطاتی است که همه ابعاد روانی-معنوی-اجتماعی-اقتصادی و زیستی را یکجا در بر می‌گیرد و سر منشاء تشکیل واحد بنیادی جامعه یعنی خانواده می‌باشد. خانواده مهم‌ترین کانون تعهدات عاطفی، اخلاقی و قانونی افراد بشمار می‌رود (سیمسون ۱۹۹۰، ۱؛ به نقل از بهاری، ۱۳۸۸). ارتباط زناشویی ارتباطی است که اغلب انتظار داریم در سایه آن هر نوع نیازی را در حد رضایت ارضاء کنیم و به آرمان‌های خود جامع عمل بپوشانیم. رضایت زناشویی یکی از اهداف اولیه و اساسی هر ازدواجی است و همه زوجین خواستار آنند که زندگی توأم با رضایت داشته باشند. این رضایت متأثر از عوامل مختلفی است که از آن میان می‌توان به عوامل اقتصادی، اعتقادات مذهبی، آداب و سنن اجتماعی، عوامل جسمانی، تفاهم فکری، ارضای عاطفی و ارضای جنسی اشاره کرد (ریدلی و کرو ترجمه موسوی، ۱۴۰۰؛ اسماعیلی، ۱۳۸۸). ازدواج رضایت‌بخش برای سلامتی هردو همسر بسیار مفید است (برمن و مارگولین، ۱۹۹۲؛ به نقل از آزادی حسین آباد، ۱۳۸۸) نکته‌ای که حائز اهمیت است و پژوهش حاضر به دنبال آن است، بررسی رابطه بین سبک‌های دلبستگی و سبک تفکر با رضایت زناشویی است، اطلاع نداشتن از نوع سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی باعث می‌شود تا برنامه‌ریزی و آموزش‌های لازم از غنای کافی و هدفمند برخوردار نباشند و این روند ادامه معضلات خود را در بزرگسالی افراد در نمادهایی چون: فرار از خانه، بزهکاری نابهنجاری، مشکلات زناشویی، مشکلات ارتباطی و... نشان خواهد داد که نه تنها خود مشکلی بزرگ محسوب می‌شود، بلکه می‌تواند با کنار هم قرار گرفتن چنین افرادی یک جامعه‌ای بیمار و دارای روابط معیوب ایجاد نمود. تحقیقات انجام‌شده در مورد بهداشت روانی و رشد شخصیت کودکان و نیز پژوهش‌های انجام‌شده درباره پریشانی‌های عاطفی و اختلال‌های رفتاری کودکان،

7.Simson 2

2.self- esteem

3.Depression

به اتفاق محرومیت مادری را عمده‌ترین علت نابسامانی‌های روحی برشمرده‌اند. آنها دارای ویژگی‌هایی از قبیل اعتماد به خود و دیگران، درک مثبت و حمایت اجتماعی، رفتار اکتشافی و انفعال‌پذیری، تمایل به بخشش و مهار هیجان‌های منفی می‌باشند که این ویژگی‌ها موجب استحکام روابط زوجین شده و زمینه صمیمیت و اعتماد بین زوجین را افزایش می‌دهد و کمک می‌کند تا زوجین با ثبات روانی بیشتری به زندگی زناشویی بپردازند که به تبع آن رضایت زناشویی افزایش خواهد یافت. بنابراین وجود رابطه مثبت بین سبک دلبستگی ایمن با رضایت زناشویی قابل توجه می‌باشد (توکلی، شمس راوندی، ۱۴۰۲) و بررسی کنیم که آیا بین سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی دانشجویان رابطه وجود دارد یا خیر؟

روش پژوهش

روش پژوهش حاضر از حیث هدف، پژوهشی کاربردی و از منظر گردآوری داده‌ها، پژوهشی توصیفی از نوع پیمایشی و همبستگی است. جامعه آماری آن تمامی دانشجویان زن و مرد متأهل (۲۰ تا ۴۰) ساله بودند. تعداد نمونه در این پژوهش ۱۰۰ نفر بود که شامل ۵۰ نفر مرد و ۵۰ نفر زن به روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شدند. تجزیه و تحلیل آماری کمی داده‌ها به وسیله آمار استنباطی انجام گرفت و از طریق مقایسه میانگین نمرات آزمودنی‌ها به وسیله آزمون t برای گروه‌های مستقل، انجام شد.

الف) آزمون دلبستگی بزرگسالان (RAAS)

پرسشنامه دلبستگی بزرگسالان در سال ۱۹۹۰، بوسیله کالینز و رید^۱ تهیه شد و در سال ۱۹۹۶ مورد بازنگری قرار گرفت. این پرسشنامه شامل خود ارزیابی از مهارت‌های ایجاد روابط و خود توصیفی شیوه شکل‌دهی به دلبستگی‌های نزدیک است. این پرسشنامه دارای سه زیرمقیاس؛ وابستگی: که میزان اطمینان و تکیه کردن آزمودنی را نشان می‌دهد، زیرمقیاس نزدیکی: که میزان صمیمیت و نزدیکی عاطفی آزمودنی با دیگران را می‌سنجد و زیرمقیاس مضطرب: که میزان نگرانی مرد از طرد شدن را مورد ارزیابی قرار می‌دهد. این پرسشنامه دارای ۱۸ ماده است که در یک مقیاس لیکرت ۵ درجه‌ای، میزان موافقت و مخالفت خود را بیان می‌کنند. ضریب پایایی این آزمون برای هر یک از سه مقیاس نزدیکی، وابستگی و اضطراب به ترتیب ۰/۷۱، ۰/۶۸، ۰/۵۲ و گزارش شده است. کالینز و رید (۱۹۹۰) نشان دادند که زیرمقیاس‌های نزدیک بودن (C)، وابستگی (D) و اضطراب (A) در فاصله زمانی ۲ ماه و حتی ۸ ماه پایدار ماندند. با توجه به اینکه مقادیر آلفای کرونباخ در تمامی موارد مساوی یا بیش از ۰/۸۰ است میزان قابلیت اعتماد به دست آمده، بالا است. در پژوهشی در ایران میزان قابلیت اعتماد با استفاده از روش آزمون-آزمون مجدد به صورت همبستگی بین دو اجرا بر روی نمونه‌ای با حجم ۱۰۰ نفر آزمودنی، نتایج حاصل از دو بار اجرای این پرسشنامه با فاصله زمانی یک ماه از یکدیگر بیانگر آن بود که تفاوت بین دو اجرای مقیاس‌های A و C و D در RAAS معنادار نبوده است و این آزمون در سطح قابل اعتمادترین ($r=0/75$) است و در درجه بعدی، زیر مقیاس C قابل اعتماد است ($r=0/75$) و D کمترین میزان قابلیت اعتماد را در بین این سه مقیاس دارا بوده است ($r=0/47$) (حمیدی، ۱۳۸۶). با محاسبه آلفای کرونباخ مشخص شد که زیر مقیاس اضطراب (A) بیشترین قابلیت اعتماد (۰/۷۴) و وابستگی (D) کمترین قابلیت اعتماد (۰/۲۸) را دارد و قابلیت اعتماد زیر مقیاس نزدیک بودن در حد متوسط (۰/۵۲) است که نتایج با بررسی از طریق بازآزمایی هماهنگ بوده است.

ب) پرسشنامه رضایت زناشویی (ENRICH)

این پرسشنامه به عنوان یک ابزار تشخیصی برای زوج‌هایی به کار می‌رود که نیاز به مشاوره و بررسی تقویت رابطه زناشویی‌شان دارد، و به عنوان یک ابزار معتبر در تحقیقات متعدد برای بررسی میزان رضایت از زندگی زناشویی مورد استفاده قرار گرفته است.

فرم کوتاه این پرسشنامه شامل ۴۷ سؤال در ۱۲ مقیاس فرعی (پاسخ قراردادی، رضایت زناشویی، موضوعات شخصیتی، ارتباط زناشویی، حل تعارض، نظارت مالی، فعالیت‌های مربوط به اوقات فراغت، روابط جنسی، ازدواج و بچه‌ها، وابستگی و دوستان، نقش‌های مربوط به برابری زن و مرد، جهت‌گیری عقیدتی) می‌باشند. نمره‌گذاری انریچ به صورت ۵ گزینه‌ای (لیکرت) در نظر گرفته شده است که نخستین گزینه آن (کاملاً موافقم) تا آخرین گزینه آن (کاملاً مخالفم) را شامل می‌شود و به هر گزینه ۱ تا ۵ نمره اختصاص داده می‌شود. میانگین نمره‌ها برابر با ۵۰ و انحراف معیار برابر با ۱۰ می‌باشد. در پژوهش مهدویان، ضریب همبستگی پیرسون در روش بازآزمایی (به فاصله یک هفته) برای گروه مردان ۰/۹۳۷، برای گروه زنان ۰/۹۴۴ و برای گروه مردان و زنان ۰/۹۴ به دست آمد. این ضرایب در همین پژوهش برای خرده مقیاس‌های تحریف‌آرمانی، رضایت زناشویی، مسائل شخصیتی، ارتباط، حل تعارض، مدیریت مالی، فعالیت‌های اوقات فراغت، رابطه جنسی، فرزندان و فرزندپروری، خانواده و دوستان، نقش‌های مساوات طلبی و جهت‌گیری مذهبی گروه زنان و مردان به ترتیب از این قرار است: ۰/۷۶، ۰/۷۶، ۰/۸۱، ۰/۶۳، ۰/۶۹، ۰/۸۷، ۰/۶۹، ۰/۶۲، ۰/۷۳. ضریب آلفای فرم ۴۸ ماده‌ای پرسشنامه در پژوهش میرخشتی ۰/۹۲ و در فرم ۴۷ ماده‌ای پژوهش سلیمانیان ۰/۹۵ به دست آمده است. ضریب همبستگی پرسشنامه انریچ با مقیاس‌های رضایت خانوادگی از ۰/۴۱ تا ۰/۶۰ و با مقیاس‌های رضایت زندگی از ۰/۳۲ تا ۰/۴۱ است که نشانه‌ی روایی سازه آن است. کلیه خرده مقیاس‌های پرسشنامه انریچ، زوج‌های راضی و ناراضی را متمایز می‌کنند که نشان می‌دهد این پرسشنامه از روایی ملاک خوبی برخوردار است.

یافته‌ها

یافته‌ها در جدول ۱ نشان داد کل نمونه آماری ۱۰۰ نفری از ۶۸ نفر (۶۶/۷ درصد) مرد و ۳۴ نفر (۳۳/۳ درصد) زن تشکیل شده است. همچنین از نظر سنی ۳۹ درصد بین ۲۰-۳۰ سال و ۶۱ درصد بین ۳۱-۴۰ سال، سن داشته‌اند که از این تعداد بیشترین درصد متعلق به ردیف سنی ۳۱-۴۰ سال است.

جدول ۱. توزیع فراوانی و درصد نمونه آماری مورد نظر بر اساس جنسیت

متغیر	شاخص‌ها	فراوانی	درصد	درصد تراکمی
جنسیت	مرد	۶۸	۶۶.۷	۶۶.۷
	زن	۳۴	۳۳.۳	۱۰۰.۰
سن	۲۰-۳۰	۳۹	۳۹.۰	۳۹.۰
	۳۱-۴۰	۶۱	۶۱.۰	۱۰۰.۰

همچنین شاخص‌های توصیفی متغیرهای پژوهش الگوهای دلبستگی و رضایت زناشویی نیز در جدول ۲ بررسی شد.

جدول ۲. شاخص‌های توصیفی پرسشنامه الگوهای دلبستگی

مقیاس‌ها	تعداد	میانگین	انحراف استاندارد
نزدیکی	۱۰۰	۲۲.۶۵	۲۰.۴۳
وابستگی	۱۰۰	۱۵.۴۹	۴.۴۱
اضطرابی	۱۰۰	۱۴.۹۱	۳.۶۳
رضایت زناشویی		۲۶۷.۰۳	۷۰.۹۴

همان‌گونه که از جدول ۲ استنباط می‌شود، در مؤلفه‌های پرسشنامه دلبستگی نمرات میانگین و انحراف استاندارد خرده مقیاس نزدیکی به ترتیب ۲۲/۶۵ و ۲۰/۴۳ که نسبت به دیگر مؤلفه‌ها دارای بالاترین نمره و نیز خرده مقیاس اضطراب با میانگین ۱۴/۹۱ و انحراف استاندارد ۳/۶۳ از پایین‌ترین نمره برخوردار است. همچنین نمرات میانگین و انحراف استاندارد، رضایت زناشویی به ترتیب ۲۶۷/۰۳ و ۷۰/۹۴ است. در ادامه به روابط بین این دو متغیر پرداخته شد.

جدول ۳. ضریب همبستگی پیرسون بین مؤلفه‌های پرسشنامه دلبستگی، با رضایت زناشویی

متغیرها	سطح معنی‌داری	ضریب همبستگی پیرسون
نزدیکی	۰.۴۲	۰.۰۲
وابستگی	۰.۰۶	-۰.۱۵
اضطرابی	۰.۰۲	*-۰.۲۰

نتایج جدول ۳ نشان داد که بین رضایت زناشویی و دلبستگی اضطرابی ($r=0/20$) رابطه منفی و معکوسی در سطح معناداری ۰/۰۵ وجود دارد ($P<0/05$).

جدول ۴. نتایج آزمون تحلیل واریانس برای پیش بینی رضایت زناشویی از مؤلفه‌های پرسشنامه الگوهای دلبستگی

شاخص	مجموع مجزورات	درجه آزادی	میانگین مجزورات	F	P	R	R ²	SE
رگرسیون	۳۷۶.۷۷	۳	۱۲۵۰۲.۸۸	۲.۶۰	۰.۰۴	۰.۲۷	۰.۰۷	۶۹.۲۷
باقیمانده	۴۶۰۷۲۶.۲۶	۹۶	۴۷۹۹.۲۳					

براساس نتایج جدول ۴ نسبت F مشاهده شده معنادار است ($P<0/05$) و $R^2=0/07$ یعنی ۰/۰۷ واریانس مشترک متغیرهای پیش بین مؤلفه‌های پرسشنامه دلبستگی در پیش بینی رضایت زناشویی افراد مؤثر است. لذا مدل رگرسیون خطی معنادار است.

جدول ۵. تحلیل رگرسیون برای پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس مؤلفه‌های پرسشنامه دلبستگی

T	ضرایب استاندارد نشده		شاخص
	Beta	خطای استاندارد B	
ثابت	۰.۰۲	۴۱.۲۹	۳۷۶.۷۷
نزدیکی		۰.۳۴	۰.۰۹
وابستگی	-۰.۱۸	۱.۵۸	-۲.۹۳
اضطرابی	-۰.۲۲	۱.۹۳	-۴.۴۵

نتایج برآورد مدل در جدول ۵ ضرایب رگرسیون نشان می‌دهد که ضریب تأثیر متغیر اضطرابی ($\beta=-2/30$) در پیش بینی متغیر ملاک (رضایت زناشویی) مؤثر و معنی‌دار است و ضرایب تأثیر متغیر نزدیکی ($\beta=0/27$) و متغیر وابستگی ($\beta=0/27$) در پیش بینی متغیر ملاک (رضایت زناشویی) معنی‌دار نیست.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی رابطه بین سبک‌های دلبستگی و رضایت مندی زناشویی می‌باشد. نتایج نشان داد که بین سبک‌های دلبستگی و رضایت مندی زناشویی رابطه مستقیم و معنی‌دار وجود دارد. این بدین معناست که زنان و مردان متأهل با سبک دلبستگی ایمن از رضایت زناشویی بالایی برخوردارند کسانی که از سبک دلبستگی ناایمن اجتنابی و دوسوگرا برخوردار بودند

میزان رضایت‌مندی زناشویی آنان نیز به طور معنی‌داری کمتر از افراد ایمن بود. این یافته‌ها با برخی از پژوهش‌های انجام شده سالیوان، جانسن (۲۰۰۴)، گاتمن (۱۹۹۷) به نقل از لاکوت (۲۰۰۷)، مارکمن، سنتلی و بلومبرگ (۲۰۰۰) همخوانی دارد. و رضایت‌مندی زناشویی با سبک‌های اجتنابی و دوسوگرا رابطه منفی دارد. این نتیجه با تحقیقات بشارت (۱۳۸۰)، اصغری نژاد و دانش (۱۳۸۴)، (اینثورث ۱۹۹۱، هازن و شیور ۱۹۷۸، فینی و نولر ۱۹۹۰، هلمز و گرینفیلد ۱۹۹۶ به نقل از کاپلان ۲۰۰۰)، داویلا، برادبوری (۲۰۰۱)، بانس (۲۰۰۴)، فینچام و داویلا (۲۰۰۴) همخوانی دارد.

در پژوهشی با عنوان «رابطه بین دلبستگی و روش‌های حل تعارض و رضایت زناشویی» (فینی، ۱۹۹۴)، ایمنی دلبستگی با رضایت زناشویی زوجین را برای زنان و مردان پیش‌بینی می‌کرد. در این پژوهش، در رابطه بین دلبستگی ایمن و رضایت زناشویی، الگوهای ارتباطی فقط برای زنان متغیر واسطه (میانجی) بود. برای مردان الگوهای ارتباطی تنها به طور جزئی واسطه بین دلبستگی ایمن با رضایت از ازدواج بود و اضطراب درباره روابط، تفاوت در رضایت زناشویی را توجیه می‌کرد. نتایج دیگر پژوهش، نبودن تفاوت معنی‌داری بین رضایت‌مندی زناشویی بر اساس جنسیت است. بررسی‌های قبلی رضایت‌مندی زناشویی نشان می‌دهد که وضعیت جنسی افراد، پیش‌بینی‌کننده رضایت نمی‌باشد (تابع بردباری، ۱۳۸۳). سبک دلبستگی و عزت نفس زوجین با رضایت زناشویی زوجین رابطه معنی‌دار دارد. همچنین یافته‌ها نشان داد که سبک دلبستگی ایمن با رضایت زناشویی زوجین رابطه معنی‌دار دارد، اما بین سبک‌های دلبستگی دوسوگرا و اجتنابی با رضایت زناشویی رابطه معنی‌دار وجود ندارد (رعیت پیشه و همکاران، ۱۴۰۲). بین سبک دلبستگی ایمن با هوش هیجانی رابطه مثبت معنادار و بین سبک‌های دلبستگی اجتنابی و دوسوگرا یا هوش هیجانی رابطه منفی معناداری به دست آمد. بین هوش هیجانی، سبک‌های دلبستگی ایمن و دوسوگرا و رضایت‌مندی زناشویی مردان و زنان تفاوت معناداری به دست نیامد، اما بین سبک دلبستگی اجتنابی تفاوت معناداری حاصل شد. بدین ترتیب، سبک‌های دلبستگی و هوش هیجانی به عنوان سازه‌هایی بنیادین و اثرگذار بر روند بهبود و تقویت روابط زناشویی رضامندانه شناخته می‌شوند و به نظر می‌آید بتوان از طریق سبک‌های دلبستگی و هوش هیجانی در بهسازی روابط بین فردی و زناشویی با هدف کمک به افراد ناراضمند اقدامی موثر انجام داد (زحمتکش، ۱۴۰۲). که الگوهای ارتباطی، سبک‌های دلبستگی و نستوهی روان‌شناختی توانایی پیش‌بینی خوشنودی زناشویی را داشتند. نرخ همبستگی چندگانه میان الگوهای ارتباطی، سبک‌های دلبستگی و نستوهی روان‌شناختی با خوشنودی زناشویی برابر با ۰/۶۷۶ بود و نرخ تعیین برابر ۰/۴۵۷ به دست آمد. بنابراین، با شناخت و غنی‌سازی الگوی ارتباطی سازنده، سبک‌های دلبستگی و نستوهی روان‌شناختی می‌توان خوشنودی زناشویی را در زوجین بهبود بخشید (عبدی و همکاران، ۱۳۹۹). فاووز (۱۹۹۱)، در بررسی رضایت‌مندی زناشویی مشاهده کرد که مردان بیش از زنان، ازدواج خود را با توجه به شاخص‌های مالی، والدینی، خانواده، دوستان و شخصیت همسر خود مثبت‌تر گزارش نمودند (به نقل از رضازاده، ۱۳۸۱). این فرضیه بیانگر این است که بین رضایت زناشویی و سبک‌های دلبستگی ($P < 0.05$). ضریب رگرسیون نشان می‌دهد که ضریب تأثیر متغیر اضطرابی ($\beta = -2/30$) معنی‌دار است و ضرایب متغیر نزدیکی نشان می‌دهد ($\beta = 0/27$) و وابستگی ($\beta = 0/27$) معنی‌دار نیست.

تعارض منافع

هیچ تعارض منافع بین نویسندگان مقاله وجود ندارد.

سپاسگزاری

از تمامی افرادی که ما را در این پژوهش یاری رساندند کمال تشکر را داریم.

منابع

- (۱) اسماعیلی، علی. (۱۳۸۸). روان‌شناسی اجتماعی. تهران، نشر شلاک.
 - (۲) برخورداری، مهتاب، حجت خواه، محسن و صیدی، محمد سجاد. (۱۴۰۱). بررسی نقش تعدیل کننده خود شفقت ورزی و مثبت اندیشی در رابطه ی بین سبک‌های دلبستگی و شادکامی نوجوانان. رویش روان شناسی، ۱۱ (۳): ۱۱۵-۱۲۴.
 - (۳) برخورداری، مهتاب و شهبازی، امیرحسین. (۱۴۰۲). پیش بینی رضایت زناشویی بر اساس سبک‌های دلبستگی با نقش واسطه‌ای ذهن آگاهی و مثبت اندیشی. رویش روانشناسی، ۱۲ (۳): ۱۱۹-۲۰۸.
 - (۴) توکلی، شقایق و شمس راوندی، حمیدرضا. (۱۴۰۲). مطالعه رابطه بین سبک‌های دلبستگی و رضایت زناشویی در کارکنان مرد متأهل. مجله دستاوردهای نوین در مطالعات علوم انسانی، ۶ (۶۴): ۹-۱.
 - (۵) جین، ریدلی و مایکل، کرو. (۱۴۰۰). زوج درمانی کاربردی با رویکرد سیستمی-رفتاری. ترجمه اشرف سادات موسوی. تهران، مهرکاویان.
 - (۶) حمیدی، فریده. (۱۳۸۶). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی با رضایتمندی زناشویی در دانشجویان متأهل دبیری. فصلنامه خانواده پژوهی، ۳ (۹): ۴۴۳-۴۵۳.
 - (۷) رحیمی کلشادی، حسین و نظامی، زینب. (۱۴۰۲). مقایسه احساس تنهایی و سبک‌های دلبستگی در زوجین دانشجو و زوجین عادی در شهر اصفهان. سومین همایش بین المللی علوم تربیتی مشاوره روانشناسی و علوم اجتماعی.
 - (۸) رعیت پیشه، رضا و حسینی مرام، علی. (۱۴۰۲). رابطه بین سبک‌های دلبستگی و عزت نفس با رضایت زناشویی. اولین کنفرانس بین المللی حقوق، مدیریت، علوم تربیتی، روانشناسی و مدیریت برنامه ریزی آموزشی. تهران.
 - (۹) زحمت کش، فاطمه. (۱۴۰۲). بررسی رابطه سبک‌های دلبستگی و هوش هیجانی با رضایت مندی زناشویی در شهرستان آباد. هفتمین کنفرانس بین المللی مطالعات جهانی در علوم تربیتی، روانشناسی و مشاوره. تهران.
 - (۱۰) عبدی زرین، سهراب و صانعی طاهری، مریم. (۱۳۹۹). پیش بینی خوشنودی زناشویی بر پایه الگوهای ارتباطی، سبک‌های دلبستگی و نستوهی روان‌شناختی. مشاوره و روان درمانی خانواده، ۱۰ (۱): ۱۷۹-۲۰۸.
 - (۱۱) قابضی، فاطمه، صادقی، منصوره سادات، مرادخانی، لیلا و پاسبانی، ریحانه. (۱۳۹۶). پیش‌بینی‌پذیری احساس تنهایی براساس سبک دلبستگی با توجه به نقش میانجی‌گری ارتباط با خدا. مطالعات اسلام و روانشناسی، ۱۱ (۲۱): ۱۰۷-۱۳۰.
 - (۱۲) مظاهری، محمدعلی. (۱۳۷۹). نقش دلبستگی بزرگسالان در کنش وری ازدواج. مجله روانشناسی، ۴ (۳): ۲۸۶-۳۱۸.
 - (۱۳) هالاهان، دانیل؛ کافمن، جیمز. (۱۳۹۰). کودکان استثنایی: مقدمه ای بر آموزش‌های ویژه. ترجمه، مجتبی جوادیان. چاپ ۱۲. انتشارات وابسته به آستان قدس رضوی.
- 14) Bedair, K., Hamza, E. A., & Gladding, S. T. (2020). Attachment style, marital satisfaction, and mutual support attachment style in Qatar. The Family Journal Research, 28(3), 329-336. <https://doi-org.ezproxy.liberty.edu/10.1177/1066480720934377>
 - 15) Brimhall, A. S., Bonner, H. S., Tyndall, L., & Jensen, J. F. (2018). Are you there for me? The relationship between attachment, communication, and relationship satisfaction of law enforcement officers and their partners. Journal of Couple & Relationship Therapy, 17(4), 338-361. <https://doi.org/10.1080/15332691.2018.1483279>

- 16) Cacioppo, S. (2019, April 25–28). Evolutionary theory of social connections: Past, present, and future [Conference presentation abstract]. Ninety-ninth annual convention of the Western Psychological Association, Pasadena, CA, United States.
- 17) Collins & read (1996). Revised adult attachment scale, retrieved from: www.psych.ohiou.edu.
- 18) Harris, L. (2014). Instructional leadership perceptions and practices of elementary school leaders [Unpublished doctoral dissertation]. University of Virginia.
- 19) Jackson, L. M. (2019). The psychology of prejudice: From attitudes to social action (2nd ed). American Psychological Association.
- 20) Salvatore, J. E., Gardner, C. O., & Kendler, K. S. (2020). Marriage and reductions in men's alcohol, tobacco, and cannabis use. *Psychological medicine*, 50(15), 2634-2640.
- 21) Sanchiz, M., Chevalier, A., & Amadiou, F. (2017). How do older and young adults start searching for information? Impact of age, domain knowledge and problem complexity on the different steps of information searching. *Computers in Human Behavior*, 6(72), 67–78.